



INGEZONDEN

Financiering van verkiezingscampagnes

13 Jul, 2010, 13:11 (GMT -04:00)

OP 13 juli 2010 hier geplaatst, maar onderdeel van een voordracht over corruptie die ik heb gehouden op verzoek van NIVRA-VERA op 24 mei 2004. En nog steeds actueel!

In 1997 ontstond grote commotie in het Verenigd Koninkrijk, omdat de Labour Party een donatie van 1 miljoen Britse ponden van Bernie Ecclestone (de Britse Formule 1-magnaat) had ontvangen. Toeval (of niet?), in de week waarin deze gift bekend werd, maakte de Britse minister van Volksgezondheid bekend dat de Formule 1 races niet door het verbod op reclame voor tabaksproducten zou worden getroffen, hoewel de Labour Party de kiezers tijdens de campagne anders had beloofd. De Labour Party heeft dit bedrag teruggestort, maar de discussie over de financiering van politieke campagnes verstomde niet.

Gelijk in Groot-Brittannië en in de Verenigde Staten al jaren een hevige discussie wordt gevoerd over de financiering van politieke campagnes, zou deze bij ons in de Nederlandse Antillen ook gevoerd mogen worden. De beginselen van behoorlijk openbaar bestuur brengen immers mee dat ambtsdragers zonder verplichte 'last of ruggespraak' het landsbelang of eilandsbelang behoren te dienen en hun oren niet moeten laten hangen naar de 'toevallige grootheden' die hun politieke campagne hebben gefinancierd. Zelfs iedere schijn van belangenverstrengeling dient te worden vermeden.

Afgezien van een verbod op dergelijke financieringen, waaraan natuurlijk nadelen kleven, is er maar één goede remedie en dat is: transparantie. Ik zou ervoor willen pleiten dat in de Nederlandse Antillen een wettelijke regeling tot stand komt die politieke partijen verplicht om publiekelijk verantwoording af te leggen van giften die zij hebben ontvangen. In Nederland is een politieke partij thans verplicht om een gift die op jaarbasis boven Euro 4537,80 uitkomt en die van een bedrijf of maatschappelijke instelling afkomstig is openbaar te maken (art. 18 Wet subsidiëring politieke partijen). Giften van natuurlijke personen vallen niet onder de openbaarmakingsverplichting. Ondanks allerlei privacy-argumenten is er wat voor te zeggen om ook die giften openbaar te maken, althans wanneer een bepaald drempelbedrag wordt overschreden.

Het is ook het overwegen waard om de bedragen die gedoneerd mogen worden aan een maximum te koppelen: bijvoorbeeld 2500 gulden per individu per partij per campagne en 10.000 gulden per bedrijf (groep van bedrijven) per partij per campagne, al dan niet met een overall maximum (bijvoorbeeld natuurlijke personen maximaal 25.000 gulden en bedrijven maximaal 100.000 gulden).

Of er wordt gekozen voor een systeem waarin belangengroepen en bedrijven in het geheel geen donaties mogen doen. Of er komt een systeem waarin er bijvoorbeeld van overheidswege een 'campagnekas' wordt beheerd, waarin iedereen vrijelijk kan storten en die vanuit de algemene middelen wordt aangevuld, waar politieke partijen voor hun campagne een beroep op kunnen doen, waarbij er natuurlijk wel een adequate verdeelsleutel moet zijn (campagnesubsidie). Denkbaar is ook een maximum aan de uitgavenkant, waardoor voor politieke partijen op voorhand vaststaat hoeveel ze maximaal aan een campagne mogen uitgeven. Ik zeg niet dat het zo moet, maar wel dat het zinvol is om daarover na te denken. (...)

Wordt het anno 2010 niet eens tijd om hier echt werk van te maken? Welke politieke partij heeft lef genoeg om als eerste en vrijwillig volledige openheid van zaken te geven?

KAREL FRIELINK
Curacao